

Lausunto

03.04.2025

Asia: VN/24194/2023

Luonnos hallituksen esitykseksi laiksi rikoslain 17 ja 20 luvun muuttamisesta (väkivaltakuvauksen ja lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapitoa koskevat kriminalisoinnit)

Lausunnonantajan lausunto

Väkivaltakuvauksen hallussapito

Juristiliitto pitää luonnoksessa esitettyjä tavoitteita kannatettavina ja johdonmukaisina. Väkivaltakuvauksen levittämisen ollessa jo aiemmin rangaistavaa on loogista, että myös hallussapitoon pyritään puuttumaan.

Luonnoksessa esitetään väkivaltakuvauksen hallussapidon seuraamukseksi vain sakkorangaistusta. Juristiliitto katsoo, että jatkovalmistelussa tätä tulisi pohtia tarkemmin. Seuraamusta tulisi peilata väkivaltakuvauksen levittämiseen (sakko – kaksi vuotta vankeutta, RL 17:17), lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapitoon (sakko – kaksi vuotta vankeutta, RL 20:21) sekä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämiseen (sakko – kaksi vuotta vankeutta, RL 20:19). Juristiliiton näkemyksen mukaan ei voida pitää kovinkaan perusteltuna sitä, että esimerkiksi sellaisen videon hallussapito, jossa lapseen kohdistetaan vakavaa väkivaltaa, olisi rangaistusasteikkojen valossa vähemmän vakava kuin se, että videossa lapseen kohdistetaan seksuaalisia tekoja. Sananvapauden turvaamisesta pystytään huolehtimaan, vaikka asteikot olisivat yhdenmukaisia.

Huomionarvoista on myös se, että rangaistusseuraamuksen asettaminen vain sakkoon rajaa pois esitutkintaviranomaisilta sellaisia pakkokeinoja, kuten laite-etsinnän ja kotietsinnän, joilla pystyttäisiin puuttumaan ja selvittämään tehokkaasti luonnoksessa tarkoitettua rikollisuutta. Asian jatkovalmistelussa tulisi myös arvioida tätä edellä esitettyä seikkaa.

Törkeä lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapito

Esitetty tunnusmerkistö on kannatettava ja johdonmukainen etenkin siihen nähden, että lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämällä on ollut jo törkeä tekomuoto.

Juristiliitto kuitenkin huomauttaa, että rangaistusasteikoksi luonnoksessa esitetään vankeutta vähintään neljä kuukautta ja enintään neljä vuotta, jolloin enimmäisrangaistus poikkeaisi törkeän lasta seksuaalisesti esittävän kuvan levittämisen enimmäisrangaistuksesta eli kuudesta vuodesta vankeutta. Ottaen huomioon, että perusmuotoisten tekojen eli lasta seksuaalisesti esittävän kuvan hallussapidon ja levittämisen rangaistusasteikot ovat samat, ei voida pitää kovinkaan perusteltuna, että törkeiden tekomuotojen rangaistusasteikot eroavat toisistaan.

Muut huomiot

-

Tuomainen Jenni
Juristiliitto - Juristförbundet (rek. Suomen Lakimiesliitto - Finlands
Juristförbund ry)